

ДЕТСКА ГРАДИНА №97 „ИЗГРЕВ“

с. Лозен, Район „Панчарево“, Столична община, ул. „Янко Панайотов“ №29, тел. 02 992 63 04,
e-mail:odz97@mail.bg

Утвърждавам:

/Боряна Георгиева/

Директор

Заповед: РД -09-144/09.10.2023г.

**Вътрешни правила за работещите в детска
градина № 97 „Изгрев“,
за подкрепа на детето в ситуации на раздяла и
конфликт между родителите**

Въведение:

Настоящите вътрешни правила се създават във връзка със защита и в интерес на детето и правото му да бъде отглеждано и възпитавано от двамата родители.

Родителските конфликти често дават отражение върху поведението и присъствието на детето в детската градина, като в много случаи учителите/помощник възпитателите са първите възрастни, които се сблъскват с последствията от неразбирателствата в семейството. Всяка ситуация на родителски конфликт има специфични особености, което е предпоставка за различен тип поведенчески и емоционален отговор в зависимост от индивидуалните особености и възможности за справяне на самото дете. В този смисъл е особено важно работещите с деца да имат необходимите знания за разпознаване на ранните сигнали за риск и начини за реагиране за да могат, чрез съдействието на специалисти от компетентните служби да предприемат правилните действия и да посрещнат специфичните потребности на децата попаднали в такава ситуация.

I. Задължения на родители, при които е налице спор за упражняване на родителските права над дете

Като образователна институция ДГ № 97 „Изгрев“ следва да бъде запозната и информирана за риска в ситуация на родителски конфликт и спорове за родителска права и да бъдат предприети необходимите действия в интерес на детето. Родителите информират писмено директора на детската градина с писмо или декларация за настъпили ограничения, с които образователната институция трябва да се съобразява при необходимост. Във връзка с професионалните си задължения ръководството и отговорните за детето служители имат право да изискат от родителя, упражняващ родителските права над детето, съдебно решение, когато има:

- ✓ Решение за упражняване на родителските права или определяне на привременни мерки
- ✓ Ограничения в някой правомощия на родител, въведени от съда;
- ✓ Постановено лишаване на родител от права върху детето;
- ✓ Издадена заповед за защита на дете по Закона за защита от домашно насилие;

Получената информация, ще удостовери , кой от родителите има или няма право да взема детето от детска градина, да получава информация за неговото физическо и психическо развитие, да провежда срещи на територията на детската градина и др. В случаи, че няма изричен регламент за ограничаване на права на родител, включително по Закона за защита от домашно насилие, родителят, на когото не е предоставено упражняването на родителски права има пълното право да реализира контакт с детето си, да получава информация за неговото развитие и др.

II. Упражняване на родителски права и предприемане на защитни мерки при конфликт между родителите

Упражняването на родителските права и задължения в контекста на Нормативен регламент се извършва по общо съгласие на родителите.

1. Родителите имат равни права независимо дали са в брак-родителските права и задължения се упражняват в интерес на детето от двамата родители заедно или по отделно, а когато родителят действа сам той е длъжен да уведоми другия родител;
2. Всяко дете има право на лични отношения с родителите си освен ако съдът не е постановил друго-родителят на когото не са присъдени родителските права не губи своето родителското качество, нито родителските права и задължения. Той има право да поддържа лично отношение с детето, да получава информация за развитието му, да проследява възпитанието и обучението, както и начинът по който другият родител упражнява поверените му функции;
3. Ограничаване на родителските права на детето се предприема в случаите когато поведението на родителя представлява опасност за личността, здравето, възпитанието или имуществото на детето и той не е в състояние да упражнява родителските си права
4. Лишаване от родителски права над детето се предприема при особено тежки случаи, при опасност за личността, здравето, възпитанието или когато родителят без основателна причина трайно не полага грижи и не му изплаща издръжка

III. Родителски конфликти и последствията върху детето

Всяка ситуация на родителски конфликт е предпоставка за негативни последствия засягащи живота на детето. Ограничаването на връзката и възпрепятстването на контактите с единия родител, под влияние на другия родител води до различни

емоционални и поведенчески реакции при децата и до нарушаване на правото на детето на контакти и отношения с двамата си родители. Всички промени в поведението на децата могат да бъдат сигнали за конфликтна ситуация в семейството или в най-близкото обкръжение на детето и изискват особено внимание от педагозите в детската градина

❖ **Примери за рискова ситуация**

- Психическо или физическо насилие упражнено над дете от родител в детската градина;
- Ситуация на дърпане теглене на дете от родител в опит за осъществяване на контакт с детето или за ограничаване на контакта му с другия родител;
- Проява на вербална агресия по отношение на дете от родител;

IV. Индикатори за разпознаване на потенциална конфликтна ситуация в семейството.

- Нарушение на вниманието и последващи трудности в обучението
- Занижаване на социалната активност
- Наличие на проблемни взаимоотношения с връстниците си
- Опозиционно поведение или агресивни прояви
- Трайно повишено равнище на тревожност
- Плач или страхови реакции
- Поведенчески прояви различни от обичайните
- Податливост на заболявания и поведенчески разстройства

V. Индикатори за родителско отчуждение при децата

Родителското отчуждение е целенасочено създаване на отделна/единствена връзка между детето и единия родител, като се отхвърля другия родител

- Детето не иска да има никакъв контакт с единия родител и изпитва само негативни чувства към него
- Детето демонстрира, че изпитва само позитивни чувства към другия родител, основно отглеждащия го

VI. Характерни особености на отчуждаващия родител

- Настоятелно взема самостоятелни решения за живота на детето без да се консултира с другия родител
- Възпрепятства достъпа на отчуждения родител до информация за развитието на детето ежедневния и домашния живот
- Прави целенасочени негативни изказвания за другия родител пред детето

VII. Специфични проявления при детето показващи вероятно наличие на родителско отчуждение

- Разделения в отношенията при двамата родители, едната родителска фигура се идеализира за сметка на другата, която се „вижда“, като изцяло негативна;
- Споделяне на информация с неподходящо съдържание;
- Неаргументирани нападки към единия родител;
- Идентификация с позицията на единия родител като жертва.

VIII. Препоръки за действие към детето от страна на работещите в детска градина № 97 Изгрев при наличие на описаните проявления.

- Позитивен подход към детето
- Дискретно наблюдаване на поведението му
- Провеждане на разговор с детето, който цели да се установи начинът по който се чувства и дали има нещо, което го тревожи
- Споделяне и изслушване на детето от специалист – психолог

IX. Подкрепа на дете в ситуация на родителски конфликт в детската градина

- Индивидуална подкрепа на детето
- Осъществяване на контакт с родителите
- Комуникация с родителите за решаване на ситуацията в подкрепа на детето
- Планиране и организиране на съвместни действия за осигуряване на подкрепяща среда

- ❖ **Оказване на индивидуална подкрепа** – това е най-добрият начин да се подпомогне детето, да се справи с негативните емоции, да повиши самооценката и мотивацията си. Учителят е първият който може да подпомогне детето в процеса на адаптация с новата семейна ситуация предразполагайки го към разговор и споделяне. Важно е детето да усети подкрепата на учителя и при нужда да се

обърни към него. Необходимо е детето да бъде изслушано и успокоено, без да се търси директно разрешаване на проблема и взимане на страна. Най-важният момент в общуването с детето е то да бъде предразположено да споделя своите чувства и въпроси относно раздялата в условията на сигурност и доверие. Разговорът трябва да е насаме, а информацията поверителна.

❖ **Комуникация и включване на родителите-поддържането на позитивни отношения и ефективно взаимодействие с родителите е от особено значение за подпомагане на детето при справяне с конфликта ситуация при раздяла. Важно е екипът, който участва в подкрепата на детето да разполага с актуална информация и да информира родителите за развитието на детето в детската градина. При наличие на непълно семейство екипът на детската градина следва да е информиран за:**

- За отношенията в семейството ако има наличие на родителски конфликт, в който е въввлечено детето;
- По въпросите свързани с родителските права и попечителството на детето;
- Режима на контакти ако има въведени някакви ограничения;
- За достъпа на другия родител до информация за детето и неговото развитие;

❖ **Осигуряване на подкрепяща среда**

- При установена ситуация на родителски конфликт, учителят трябва да създаде:
  - необходимата подкрепяща среда;
  - атмосфера на приемане и разбиране по отношение на различните семейства;
  - обяснение (беседа) с цел запознаване на децата за различните семейства; /семейства с двама родители, с един родител, разделени родители/
  - структурирана и предвидима среда, даваща усещане за спокойствие и сигурност на детето, особено важни в ситуации на родителски конфликт;

X. Мерки за разрешаване на кризи и разногласия между родителите, които могат да се предприемат

➤ Медиация

- Предявяване на иск пред районния съд по настоящ адрес

XI. Действия от страна на ръководството и отговорните служители за детето в ДГ № 97

- Създаване на екип за подкрепа на дете в риск
- Позитивен подход и предразполагане на детето да споделя
- Наблюдение на поведението и отчитане емоционалното състояние на детето
- Провеждане на разговор с детето - чувства, тревоги и др.
- Предоставяне на пространство за споделяне и изслушване на детето, без да се изразява позиция или упрек към едната или другата страна, без да се правят опити за разрешаване на проблема между родителите.
- При данни от разговора с детето за конфликти отношения в семейството, които го тревожат, следва:
  - да бъде информирано ръководството на детската градина,
  - да се проведе екипна среща между специалистите от детската градина – екип от 3 ма членове с председател директорът, учителите от групата на детето, психолог;
  - да се обсъди случая между членовете на екипа за подкрепа
  - да се вземат последващи действия за подкрепата му
  - при нужда да се потърси консултация с външен специалист
  - при необходимост и неясноти в тълкуването на съдебните решения или други документи детската градина има право да направи правна консултация.
  - При данни, че дете се намира в риск за психическото или физическото здраве и живота на детето, се сезира органа за закрила на детето на местно ниво- дирекция „Социално подпомагане“ по местоживееене на детето, към която функционира отдел „Закрила на детето“ в изпълнение на задължението за съдействие по чл.7, ал.2 във връзка с ал.1 от Закона за закрила на детето.

XII. Задължения на учителите при дете в риск

- се съобразяват с правните разпоредби
- да спазват установените граници на професионално поведение
- да не заема страна в конфликта между родителите
- да насочи родителите към специалист, медиатор и др.

- да информира родителите, че при наличие на риск за детето(задълбочаващи се поведенчески проблеми), ще сезира дирекциите “Социално подпомагане“ и „Закрила на детето“

XIII. Екип за подкрепа на дете в риск в ситуация на родителски конфликт в ДГ№ 97 „Изгрев“

- ✓ Председател и координатор на екипа: Директор- Боряна Георгиева
- ✓ Старши учител: Данка Тонева
- ✓ Учител: Ася Иванова
- ✓ Психолог: Валентина Георгиева

XIV. Действия при риск за детето съгласно разпоредбите на чл. 7 от ЗЗД

При наличие на информация или на съмнение за дете в риск, всяко лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, незабавно следва да уведоми някой от средните органи за закрила на детето:

- Дирекция „Социално подпомагане“
  - Министерство на вътрешните работи
  - Държавна агенция за закрила на детето
-
- ❖ Същото задължение за уведомление има и всеки, който при упражняването от него професия или дейност в изпълнение на служебните си задължения има информация или съмнения за наличие на риск за детето, дори ако това е обвързано с професионална тайна. Сигналят за дете в риск може да бъде подаван по всяко време на денонощието, без почивен ден и на безплатната Национална телефонна линия за деца 116 111, която се управлява и мониторира от Държавна агенция за закрила на детето.
  - ❖ При постъпване на сигнал в ДАЗД, съгласно чл. 7 ал. 3 от ЗЗД, той се изпраща незабавно на съответната дирекция „Социално подпомагане“, по настоящ адрес на детето.
  - ❖ При постъпване на сигнал за дете в риск в дирекция „Социално подпомагане“ служителите от отдел „Закрила на детето“ правят оценка на риска и проверка на

място. Срещат се с детето, негови близки, съседи, учители, лекари и други, които могат да дадат информация за състоянията и поведението му. Целта е да се предприемат мерки за закрила по реда на ЗЗД, съобразени със спецификата на случая. Във всички случаи подходът е индивидуален и съобразен с най-добрия интерес на детето. Съгласно чл. 123 ал 1 от Административнопроцесуалния кодекс, решението по сигнала се съобщава на подателя. В конкретните случаи това е необходимо, за да може да бъде оказана индивидуална подкрепа на детето, за да се справи с негативните емоции, да повиши самооценката и мотивацията си за учене, а също така, за да могат да се поддържат позитивни отношения с родителите при общуването с тях и при информирането за развитие на детето в детската градина.

- ❖ В образователната институция следва да се въведе режим на регистриране на информацията по случаите на деца в риск, с оглед проследяване на последващите действия и резултатите от тях. Важно е да бъде съхранена информация и за служителя, приел сигнала, от сезираната институция за детето, което се нуждае от закрила. Регистрирането на тези случаи ще даде възможност да се проследи изпълнението на задължението за съдействие по чл. 7 от ЗЗД, както и да се улесни събирането на допълнителна информация във връзка с извършване на последващо проучване от страна на отговорните институции по повод подаден сигнал.
- ❖ Взаимодействието на образователната институция с отдел „Закрила на детето“ при подаден сигнал за дете в риск – възпитаник на детската градина е от изключителна важност за успешното разрешаване на случая и за отпадане на рисковите фактури за децата.

XV. Деца в ситуация на конфликт между родители и на раздяла/развод с международен елемент

Конфликтите по повод на децата при раздяла/развод с международен елемент са особено тежки и създават опасност единият родител, който не упражнява родителските права, значително да бъде изолиран от важна част от развитието на детето.

- ❖ Съгласно чл.85 от Кодекса на международното частно право отношенията между родители и деца се уреждат от правото на държавата, в която е тяхното общо обичайно местопребиваване. Международната компетентност относно дела,

свързани с родителската отговорност по Регламент (ЕО)№2201/2003 е определена с оглед интересите на детето и в съответствие с критерия за териториална близост. Регламентът се прилага между всички държави, членки на Европейския съюз по граждански дела, отнасящи се до :

- Развод, законна раздяла или обявяване на нищожността на брака;
- Определяне, упражняване, делегиране, ограничаване или лишаване от родителска отговорност;
- ❖ Децата имат право на лични отношения и пряк контакт с двамата си родители, независимо, че те живеят в различни страни. В такава ситуация особено важна е ролята на учебното заведение, което посещава детето, за да се спазва задължението за зачитане правото на информация за детето и на двамата родители. В началото на учебната година и своевременно при промяна на обстоятелствата, двамата родители, заедно с учителите уточняват как родителите ще упражняват своите права в детската градина:
  - Периодично и своевременно да получават информация за развитието на детето, спазването на правилата в детската градина и приобщаването им към общността;
  - Срещи с ръководството на детската градина, с учителите на групата, която посещава детето или с други педагогически специалисти в определено приемно време удобно и за двете страни;
  - Най-малко веднъж годишно да получават информация, подкрепа и консултиране в детската градина по въпроси свързани с образованието и личностното развитие на детето;

Заключение :

Рисковите и неблагоприятни фактори от семейството оказват влияние върху живота и развитието на всяко дете. Оказването на подкрепа на дете, попаднало в ситуация на родителски конфликт е специфичен и продължителен процес, който предполага различни равнища на подкрепа от страна на детската градина и педагогическите специалисти, съгласно Етичния кодекс на работещите с деца, който е

неотменна част от длъжностната характеристика на педагогическия и непедagogическия персонал.

Всеки родител има право на информация за успеха и развитието на детето в образователно-възпитателния процес, независимо дали е с ограничени родителски права. Децата обичат и двамата си родители и имат право на подкрепа от тях и от специалистите, които се грижат за децата.

Вътрешните правила са приети на педагогически съвет с Протокол № 2/09.10.2023г.